

إِنَّ الشَّيْطَانَ يَسْتَسِي لَكُمْ طَرَفَهُ وَيُرِيدُ أَنْ يَحُلَّ بَيْنَكُمْ عَقْدَهُ وَعُقْدَةُ الْفِرْعَانِ وَالْفِرْعَانُ الْفِتْنَةُ فَاصْبِرُوا عَنِ نَزَغَاتِهِ وَتَقَاتَاهِ.

همانا شیطان راه‌های خود را به شما آسان جلوه می‌دهد تا گره‌های محکم دین شما را یکی پس از دیگری بگشاید و به جای وحدت و هماهنگی، بر پراکندگی شما بیفزاید. از وسوسه و زمزمه و فریب‌کاری شیطان روی گردانید.

نهج البلاغه؛ خطبه ۱۲۱

حقیقت را از چه کسی پرسیم؟

روایت شهادت فاطمه علیها السلام از زبان بزرگان اهل سنت

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین طیبسی/ **بخش دوم و پایانی**

چرا حضرت زهرا علیها السلام شبانه به خاک سپرده شد؟ چرا شش‌ماه با خلیفه سخن نگفت؟ و چرا خلیفه اجازه نیافت، بر پیکر ایشان نماز بخواند؟ پاسخ این پرسش‌ها را در کتب معتبر اهل سنت می‌توان یافت؛ درحالی‌که وهابیون تلاش می‌کنند، هر سندی از مظلومیت حضرت زهرا علیها السلام را انکار کنند، کتب معتبر اهل سنت، از غصب فدک تا هجوم به خانه وحی را با صراحت روایت کرده‌اند.

بخش اول گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین محمدجعفر طیبسی در شماره قبل منتشر شد، بخش دوم و پایانی هم در ادامه تقدیم نگاه شما خوانندگان ارجمند خواهد شد.

...ادامه از شماره قبل

ه بر اساس اسناد تاریخی مواضع و رفتار صحابه در قبال وقایع فاطمیه چگونه ثبت شده و چرا برخی سکوت کرده‌اند؟

• خدا خیرتان دهد. کدام صحابه؟ صحابه متأسفانه در روز بیعت علیه خانه فاطمه زهرا علیها السلام لشکرکشی مسلحانه کردند. تنها دو یا سه نفری که آمدند، در خانه فاطمه زهرا علیها السلام تحصن کردند، از این قاعده مستثنی بودند؛ اما هر صحابه‌ای که ما می‌بینیم، در قضیه هجوم حضور داشته است. این نکته بسیار مهم است. وهابی‌ها سعی می‌کنند، این‌طور وانمود کنند که در روز بیعت، اصلاً یک صحابی هم در قضیه هجوم حضور نداشته است. به خدا قسم! این‌ها دروغ می‌گویند و آدرس غلط می‌دهند.

جناب ابوبکر احمدبن عبدالعزیز جوهری در کتاب «السقیفه وفدک، متوفی ۳۲۳» روایات متعددی نقل می‌کند که: عبدالرحمن‌بن عوف، خالدبن ولید و دیگران در قضیه هجوم حضور داشتند و خالدبن ولید پشت در بوده و مأموریت خاص برای فرامین خلیفه اول داشتند. فرمان و مأموریت خاص چه بود؟ طبق بیان ابن‌قتیبه دینوری (موفای ۲۷۶ تا ۲۷۷)، خلیفه اول دستور داده بود که «بروید و آنها را برای بیعت از خانه به زور بیرون بکشید».

عمده صحابه، خود امیرالمؤمنین علیه السلام بود. در یک خانه محقر و کوچک که از زمان پیامبر صلی الله علیه و آله در آن زندگی می‌کردند و در این خانه امام حسن، امام حسین، ظاهر زینب کبری، صدیقیه شهیده و خود حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام داشتند. بعضی‌ها سؤال می‌کنند که چرا آقا امیرالمؤمنین علیه السلام از خودشان عکس‌العمل نشان ندادند؟ چه کسی می‌گوید عکس‌العمل نشان ندادند؟ اتفاقاً تا آنجایی که وضعیت به حضرت اجازه می‌داد، ایشان از خودش عکس‌العمل نشان داد.

حضرت با خلیفه دوم درگیر شد و این مباحث در تاریخ اهل سنت و در تاریخ ما ثبت شده است؛ اما شما باید شرایط سخت آن روز را در نظر بگیرید. به نظر بنده، آنچه در آن روز برای امیرالمؤمنین علیه السلام یک اصل اساسی بود، حفظ زحمات پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله بود. به عقیده بنده، این مسأله حتی از حفظ فاطمه زهرا علیها السلام هم برای ایشان مهم‌تر بود. حفظ دین، حفظ اسلام و حفظ ارزش‌های دینی و اخلاقی، ذهن مبارک حضرت را به خود مشغول کرده بود و در صدد حفظ آنها بود. حضرت سعی می‌کرد، حتی‌الامکان در این درگیری حضور پیدا نکند؛ چراکه درگیری در آن زمان واقعاً به‌نفع اسلام نبود؛ اما از طرف دیگر، ناموس حضرت امیر المؤمنین علیه السلام در خانه بود.

وهابی‌ها می‌گویند: هجوم و احراق [آتش زدن] تحقق پیدا نکرده و فقط تهدید بوده است. حالا بگذاریم که بعضی از آن‌ها حتی تهدید را هم منکر هستند.

بنده در پاسخ عرض می‌کنم، این تهدید متوجه کدام خانه بود؟ خانه‌ای که به قول حاکم نیشابوری (متوفی ۴۰۵ هجری) که در کتاب المستدرک علی الصحیحین نوشته که «پیامبر صلی الله علیه و آله به‌مدت شش‌ماه، هر روز صبح می‌آمد و در خانه علی و فاطمه علیها السلام می‌ایستاد و آیه تطهیر: «إِنَّمَا

سخن بزرگان

امام خمینی

امروز غرب و شرق به خوبی می‌دانند که تنها نیرویی که می‌تواند آنان را از صحنه خارج کند، اسلام است... و تصمیم گرفته‌اند که به هر وسیله ممکن، آن را در ایران که مرکز اسلام ناب محمدی است نابود کنند. اگر بتوانند با نیروی نظامی، اگر نشد، با نشر فرهنگ مبتذل ... و اگر هیچ‌کدام از این‌ها نشد، ایدای خودفروخته خود از منافقین و لیبرال‌ها و بی‌دین‌ها را ... در منازل و مراکز ادارات نفوذ می‌دهند که شاید به مقاصد شوم خود برسند.

 صحیفه امام علیه السلام، ج۲، ص ۳۲۷

فَبِكُمْ التَّقْلِيلُ: كِتَابَ اللَّهِ وَعِزَّتِي، مَا إِنَّ تَسَكُّتَكُمْ بِهَذَا لَنْ تَصِلُوا بِغَدَى أَتَدَا.

ما این آیه را کنار سنت پیامبر صلی الله علیه و آله بگذاریم و از خودمان سؤال کنیم که چرا باید عده‌ای معدود به‌نام وهابیون تکفیری بیایند و حقایق را تحریف کنند.

راه‌کار دوم برای مقابله این است که ما بیاییم اهل‌بیت علیهم السلام را از دیدگاه پیامبر صلی الله علیه و آله و قرآن بررسی کنیم. قرآن و پیامبر صلی الله علیه و آله را که همه قبول دارند؛ آیات قرآن درباره اهل‌بیت علیهم السلام را کنار هم قرار دهیم و ببینیم، واقعاً آنها در نظر پیامبر صلی الله علیه و آله و قرآن چه جایگاهی داشته‌اند.

ما هنوز نتوانسته‌ایم، پیام اهل‌بیت علیهم السلام را برای بشریت برسانیم. سه مناسبت فاطمیه، غدیر و محرم، بهترین و طلایی‌ترین فرصت برای معرفی اهل‌بیت علیهم السلام است.

همین راهپیمایی اربعین حسینی که بیست تا بیست و پنج میلیون نفر از اقصی‌نقاط عالم در آن جمع می‌شوند، فرصت مناسبی است که اهل‌بیت علیهم السلام به دنیا معرفی شوند.

ما باید اهل‌بیت علیهم السلام را برای مردم معرفی کنیم. همان‌طور که خودشان فرموده‌اند: «لَوْ عَلِمَ النَّاسُ مَخَابِرَ كَلَامِنَا لَأَتَّبَعُونَا»، اگر مردم زیبایی‌های سخن ما را می‌دانستند، حتماً از ما پیروی می‌کردند.

ه در پایان، پیامدهای اجتماعی و فرهنگی حوادث شهادت حضرت زهرا علیها السلام در جامعه اسلامی و تأثیرات امروزه آن را برای ما بفرمایید.

• پیامدی از این بالاتر که بعد از رحلت پیامبر صلی الله علیه و آله، علی علیه السلام به انزوا کشیده شود؟ پیامدی از این بالاتر که سقیفه در مقابل غدیر قرار بگیرد؟

مگر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله قضیه خلافت را وقتی که آیه «وَأَنذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ» و خویشاوندان نزدیکت را همدار ده [شعراء، آیه ۲۱۴] نازل شد، به‌روشنی بیان نکردند؟ مگر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در غدیر، در حضور یکصد و بیست هزار نفر، بنا به‌گفته «سبطین جوزی»، معروف به «یوسف‌بن قراوغلی‌بن عبدالله البغدادی» (۶۵۴–۵۸۱ هجری) در صفحه ۳۷ کتاب «تذکره‌الخواص»، علی علیه السلام را به‌عنوان خلیفه تعیین نکرد؟ مگر ایشان در مرض‌الموت فرمودند: «اتَّوَنِي بِدَوَاةٍ وَكَتِفٍ (أو قُرْطاسٍ) أَكْتُبُ لَكُمْ كِتَابًا لَّنْ تَصِلُوا بَعْدَهُ أَتَدَا»؛ قلم و کاغذ بیاورید تا برای‌تا چیزی بنویسم که بعد از من هرگز گمراه نشوید!!

خلیفه دوم مانع شد و آن اهانت را مرتکب شدند. مسأله خلافت حضرت امیر علیه السلام، مسأله ساده‌ای نیست که بتوانیم از کنار آن بگذریم. تمام این وصایا، سفارش‌ها و تأکیدهای مکرر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله نسبت به خلافت، وصایت و جانشینی امیرالمؤمنین علیه السلام بود؛ اما چه شد که بعد از رحلت پیامبر، عده‌ای به سقیفه بنی‌ساعده رفتند؟ چرا خواص این اجازه را به خودشان دادند که هنوز پیکر پیامبر به خاک سپرده نشده، به دنبال قدرت‌طلبی بروند؟ پیامدهای عمل نکردن به سخنان پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در سقیفه خود را نشان داد. برخی می‌گویند: امام حسین علیه السلام در روز سقیفه شهید شد و این سخن، سخنی عالمانه و درست است که سیدالشهدا علیه السلام در روز سقیفه به شهادت رسید. قضایای دیگری هم هست که اکنون نمی‌خواهم وارد آن‌ها شوم. پیامدها، پیامدهای بسیار بسیار تلخ بوده و متأسفانه باید بگویم تا روز قیامت، این پیامدها بر عالم اسلام و مسلمانان باقی خواهند ماند.

بنده به آقایی که دنبال تحقیق هستند، توصیه می‌کنم به ماده «رفس» مراجعه کنند. وی در این کتاب می‌گوید: «رَفَسٌ یعنی زدن با پا در سینه یا پهلوی انسان».

آیا این معانی برای اینکه ما واقعاً بدانیم، در این قضیه حضرت فاطمه زهرا علیها السلام چقدر مظلوم واقع شده است، به‌تنهایی کفایت نمی‌کند؟

قضیه شهادت حضرت زهرا علیها السلام بسیار مهم است و ما باید در ایام فاطمیه بر روی چند نکته تمرکز کنیم:

۱. مسأله دفن شبانه که بسیار مهم است؛
۲. سخن نگفتن حضرت فاطمه علیها السلام با خلیفه اول؛
۳. حرف زدن حضرت زهرا علیها السلام با خلیفه دوم تا پایان عمر؛

۴. مسأله غصب فدک.

این چهار مسأله که ریشه در صحیح بخاری و مسلم دارد، باید محور بحث باشد.

چرا باید دنبال مسائلی برویم که برخی می‌گویند: سند درستی ندارد؟ در صحیح بخاری، بهتر است روی این چهارمسأله بیشتر بحث کنیم که چه اتفاقی افتاده است. اگر این چهار مسأله واقعاً به دور از تعصب و بدون اهانت و درست تبیین شود، تحول و انقلاب بزرگی در میان اهل سنت و مردم به وجود می‌آید. آنها که می‌گویند: این روایات ریشه در صحیح بخاری دارد، باید به دنبال تحقیق بروند.

ه چرا به دنبال انکار آن هستند و هدف‌شان چیست؟

• طبیعی است که اثبات این وقایع، به‌معنای محکوم کردن دو نفر است:

۱. محکوم کردن خلیفه اول که به‌اصطلاح خلیفه‌المسلمین بود؛
۲. محکوم کردن خلیفه دوم؛
۳. محکوم کردن برخی صحابه و خواص.

وهابیون که معتقدند، همه صحابه عادل و اهل بهشت هستند و باید دین را از آنها گرفت، سؤال ما این است، از کسانی که در قضیه هجوم شرکت فعال داشتند هم، باید دین را گرفت و عادل و اهل بهشت هستند؟ این با کدام عقل سازگار است؟

این مکتب که حاضر نیست، این قضایا را به‌راحتی بپذیرد، به این دلیل است که از پیامدهای آن وحشت دارند.

ه برای روشننگری درباره حقایق تاریخی فاطمیه و مقابله با تحریف و انکار این واقعه، چه راه‌کارهایی را پیشنهاد می‌کنید؟

• اول باید میزگردهای علمی تشکیل شود، نه فقط در ایام فاطمیه؛ بلکه در همه مناسبت‌های دیگر.

همین شبهاتی که در ایام فاطمیه مطرح می‌شود، در ایام غدیر و عاشورا به‌گونه‌ای دیگر مطرح می‌شود. ما باید قضایا را ریشه‌ای بررسی کنیم. ببینیم چه شد که سیدالشهدا علیه السلام به شهادت رسید؟ مگر میان رحلت پیامبر صلی الله علیه و آله و شهادت امام حسین علیه السلام چند سال فاصله بود؟ بیش از نیم‌قرن نبود و علل باید بررسی شود. یا در مورد مسأله برخورد با «بضعة‌النبی» چرا این برخورد را داشتند؟ مگر قرآن نمی‌فرماید: «قُلْ لَا أَشَأْلكُمْ عَلَیْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِی الْقُرْبَى»؛ هم بخاری و مسلم و هم ده‌ها منبع اهل سنت، این آیه را بر علی و فاطمه و فرزندان‌شان علیهم السلام منطبق کرده‌اند.

از طرفی قرآن می‌فرماید: «قُلْ لَا اسألكم علیه أَجراً» و از طرف دیگر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در روزهای پایانی عمر شریف‌شان به حدیث تقلیل اشاره می‌کنند که «إِنِّي تَارِكٌ

• سال بیست و سوم
• شماره ۸۵
• دوشنبه ۱۹ آذر ۱۴۰۳
• صفحه ۵۰۰۰ تومان

Ofogh-e Hawzah Weekly

• صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

• مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه: رضاستمی سردبیر: رمضانتعلی عزیزی • با همکاری هیأت تحریریه

• تلفن: ۰۵۳۸-۳۲۹۰ • نمابر: ۰۱۵۳۳-۳۲۹۰

• صندوق پستی: ۴۳۸۱/۳۷۱۸۵

• نشانی: قم، بلوار جمهوری اسلامی، کوچه ۲، پلاک ۱۵

• پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir

• پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir

• کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی • چاپ: صمیم (۰۲۱) ۶۵۵۸۶۸۰

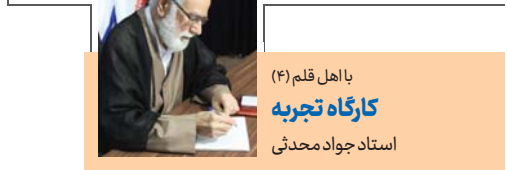
عطریار

پایان انتظار

حسن صوریز

به خودنمایی بrgی، مگو بهار می آید
بهار ماست سواری که از غبار می آید
قرارهای زمین را به هم زنید که یارم
از آسمان چه به موقع سر قرار می آید
زمان اگر همه شب باشد، آفتاب شود او
زمین اگر همه صحراست، آبشار می آید
سیاه دشمن اگر کوه، کاه در نظر او
ز بیم گز و قز او، حقیر و خوار می آید
اگرچه جنگ کند، جنگ را دمی نپسندد
به کارزار به دستور کردگار می آید
برای صلح می آید، برای شوق می آید
برای عشق می آید، برای یار می آید
به دادخواهی از انبوه بی‌گناه یتیمان
به دست‌گیری این کودکان زار می آید
اگرچه رنج جهان را فرا گرفته، همین هم
نشانه‌ای ست که پایان انتظار می آید
به لاله‌ای که برون کرده سرز برف، نظر کن
قسم به داغ شهیدان، که آن بهار می آید

یادداشت

با اهل قلم (۴)

کارگاه تجربه

استاد جواد محدثی

کالبدشکافی یک نوشته و تشریح اثر، نوآموزان عرصه قلم و تولید محتوا را بسیار مفید است.

چه آنکه معلم است و می‌دهد و چه آنکه شاگرد است و می‌آموزد، برای رشد ادبی به این کالبدشکافی نیازمند است. تنها یک بار مطالعه کتابی زیبا و اثری ژرف، کافی نیست.

تنها یک بار هم خواندن یک نوشته جذاب و خوب در جمع شاگردان مفید نیست.

استاد باید با شاگردانش، کار کارگروهی و تجربی کند، نقاط قوت و ضعف و زیبایی‌های اثر را تشریح کند، طریف‌کاری‌های موجود و به‌کاررفته در یک متن ادبی را تبیین کند و از دانش‌آموزان و شاگردان بخواهد که همانند اثر و آن نکات را بیافزینند و خلاقیت خود را در تولید به‌کار گیرند.

نوینسنگی هم مثل خطاطی است.

زیبا و آثار خوش‌نویسان برجسته، نمی‌تواند افراد را خطاط بار آورد؛ بلکه تمرین و ممارست و الگوگیری از سرمش لازم است. باید دست او را بگیرد و از پیچ و خم راه نگارش عبور دهد، با قراز و نشیب کار قلمی آشنا سازد و در کارگاه قلم همراه او کار کند.

قلم‌آموز هم باید به‌شیوه بزرگان توجه کند و مثل دنیای خط که از استاد، سرمشق می‌گیرند، از آثار مکتوب برجسته و هنرمندانه، الگو و سرمش بگیرد؛ البته این غیر از رونویسی و تقلید و اقتباس است.

اگر نوشته‌های خوب را – روی صفت خوب تأکید می‌کنم- بخوانید و جاهای خوب‌تر را علامت بگذارید و دلیل خوب بودن آن را بشناسید، گامی در مسیر رشد قلمی برداشته‌اید.

«ره چنان رو که رهروان رفتند»

باید ریباشناس بود تا توانست اثری زیبا پدید آورد.

از کارگاه تجربه غافل نشویم.

ادامه دارد...

فراخوان جایزه البرز نخبگانی ۱۴۰۴

با هدف حمایت از نخبگان، دانشجویان، طلاب، فن‌آوران و دانشمندان جوان سراسر کشور می‌توانند از ۲۰ آذرماه ۱۴۰۳ به مدت یکماه با مراجعه به پایگاه اینترنتی جایزه البرز به نشانی alborzprize.ir ضمن مطالعه شیوه‌نامه، اقدام به ثبت‌نام و بارگذاری مدارک نمایند.

لازم به ذکر است در سه‌ماهه پایانی سال جاری، داوری‌ها انجام خواهد شد و مانند هر سال، نفرات برتر در نیمه اردیبهشت‌ای ۱۴۰۴ موفق به کسب این جایزه خواهند شد.